

Colofon

Ruben Willaert bvba

Auteur: Thomas Pieters

Projectverantwoordelijke en eindredactie: Dieter Demey

Foto's en tekeningen: Ruben Willaert bvba

In opdracht van: Groep Huyzentruyt

D/2013/12.814/16

© Ruben Willaert bvba, Sijsele, 2013

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUD

Inhoud.....	3
1. Inleiding	5
1.1. Onderzoeksopzet en uitgangspunten	5
1.2. Ruimtelijke situering	6
1.2.1. Algemeen	6
1.2.2. Fysische geografie	7
1.3. Archeologische verwachting	8
2. Methode	10
2.1. Algemeen	10
2.2. Aanleg en documentatie van de proefsleuven	10
2.3. Uitwerking en databeheer	11
3. Resultaten	12
3.1. Profielopbouw en bodems	12
3.2. Archeologische waarnemingen	13
4. Conclusies en aanbevelingen	15
4.1. Conclusies	15
4.2. Aanbevelingen	15

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied			
Provincie:	West-Vlaanderen		
Gemeente:	Zwevegem		
Kadastrale gegevens:	Zwevegem, afdeling 1, sectie G, percelen 131B, 151K, 151L, 153N en 154C		
Opdrachtgever:	Groep Huyzentruyt		
Projectverantwoordelijke:	Dieter Demey		
(vergunninghouder):	Ruben Willaert bvba		
	T: 050/36 28 20		
	E: info@rubenwillaert.be		
Bevoegde overheid:	Agentschap Onroerend Erfgoed		
	Koning Albert-I laan ½		
	8200 Brugge		
	T: 050/ 24 81 50		
	E: Jessica.vandevelde@rwo.vlaanderen.be		
	Sam.dedecker@rwo.vlaanderen.be		
Wetenschappelijke begeleiding:	Demey Dieter		
	Ruben Willaert bvba		
Metaaldetectie:	Dieter Demey		
Nr. opgravingsvergunning:	2013/129		
Nr. vergunning metaaldetectie	2013/129 (2)		
Projectcode:	ZWE-BE-13		
Uitvoering van het veldwerk:	6-13/05/2013		
Beheer en plaats documentatie:	Onroerend	Erfgoed-buitendienst	West-
	Vlaanderen (Stadenstraat 39, Zarren)		
Beheer en plaats van stalen en vondsten:	Onroerend	Erfgoed-buitendienst	West-
	Vlaanderen (Stadenstraat 39, Zarren)		
Opp. Projectgebied:	5,4 ha		
Opp. Onderzocht gebied:	4239m ²		
Coördinaten projectgebied:	X 77399.2 – Y 166608.5		
	X 77296.9 – Y 166499.8		
	X 77804.5 – Y 166326.0		
	X 77751.9 – Y 166271.4		

1. INLEIDING

Groep Huyzentruyt plant de aanleg van een verkaveling op het terrein gelegen tussen de Avelgemsesteenweg en de Bellegemstraat (gemeente Zwevegem). Aangezien de realisatie van deze verkaveling eventueel aanwezig archeologisch erfgoed zou kunnen aantasten, werd door het agentschap Onroerend Erfgoed (OE) van de Vlaamse overheid op de planlocatie een archeologische prospectie aanbevolen. Deze archeologische prospectie met ingreep in de bodem werd uitgevoerd door middel van proefsleuven.

Het onderzoek werd uitgevoerd door het archeologisch projectbureau Ruben Willaert bvba, in opdracht van de bouwheer. De proefsleuven werden aangelegd tussen 6 en 13 mei 2013.

1.1. ONDERZOEKSOPZET EN UITGANGSPUNTEN

De prospectie met ingreep in de bodem en uitwerking van de onderzoeksresultaten zijn uitgevoerd door D. Demey (archeoloog en projectverantwoordelijke) en T. Pieters (archeoloog). Het kraanwerk werd uitgevoerd door Luc Aluyn. Het inmeten met *Robotic Total Station* gebeurde door G. Barbier (AR-TO, landmeter-expert).

De bijzondere voorschriften opgenomen in de vergunning voor uitvoering van een prospectie met ingreep in de bodem 2013/129 vormden het uitgangspunt voor het onderzoek.

1.2. RUIMTELIJKE SITUERING

1.2.1. ALGEMEEN

Het projectgebied ligt in West-Vlaanderen, op het grondgebied van de gemeente Zwevegem. Het ca. 5,4 ha grote terrein bevindt zich tussen de Avelgemsesteenweg en de Bellegemstraat (fig. 1). De kadastrale omschrijving van de planlocatie is Zwevegem, afdeling 1, sectie G, percelen 131B, 151K, 151L, 153N en 154C. Het projectgebied was bij aanvang van de werken in gebruik als landbouwgrond voor de teelt van mais.

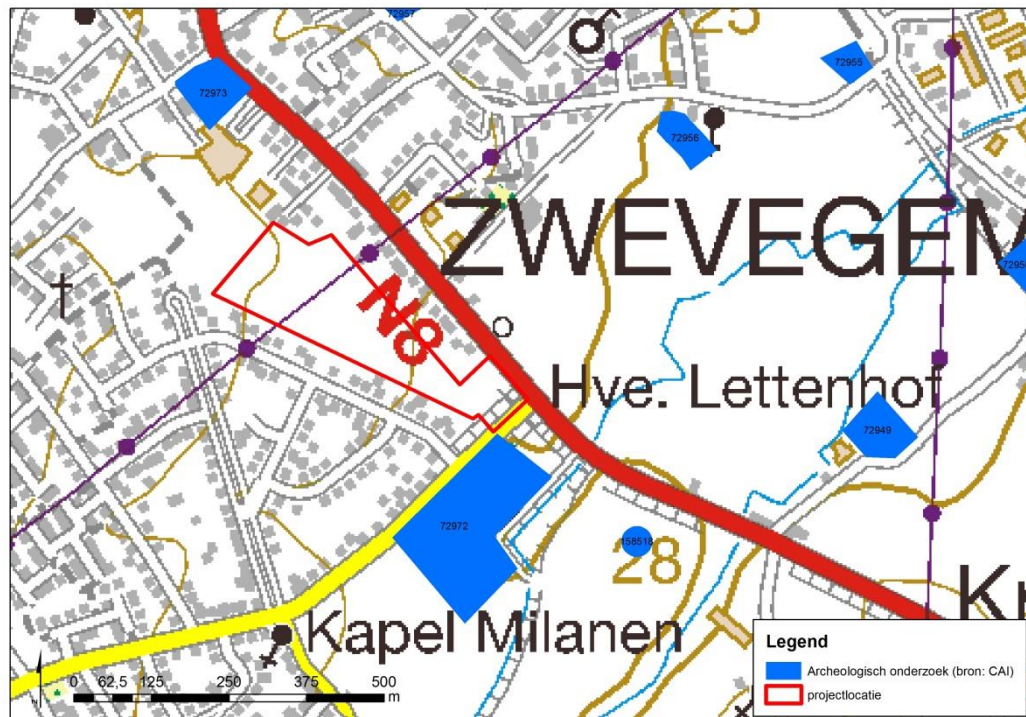

Figuur 1. Situering van de projectlocatie (rood) op de topografische kaart

1.2.2. FYSISCHE GEOGRAFIE

1.3. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op de projectlocatie waren geen archeologische vindplaatsen bekend. In de nabije omgeving echter, zijn volgens de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) 5 vindplaatsen bekend (CAI-nummers 72972, 72956, 72957, 72973 en 158518). Het betreft hier vooral cartografische aanduidingen van sites met walgracht uit de Late Middeleeuwen. (fig. 3).

Figuur 3 Aanduiding van het projectgebied (rood) met alle nabijgelegen CAI-locaties

Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederland is duidelijk te zien dat het projectgebied in gebruik was als landbouwgrond; sites met walgracht op de kaart weergegeven vormden de basis van de observaties van de CAI.

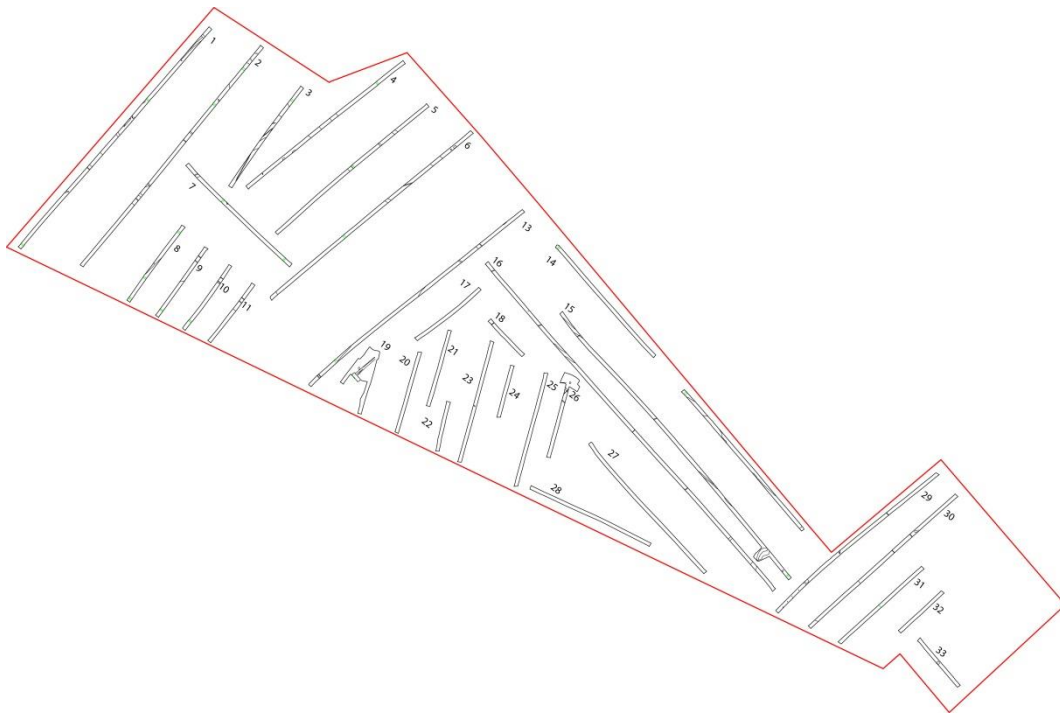
Figuur 4. Uitsnede van de Ferrariskaart (1771-1778) met aanduiding van de projectlocatie (rood)

2. METHODE

2.1. ALGEMEEN

De planlocatie is geïnventariseerd door middel van 32 proefsleuven. De proefsleuven hebben een gecombineerde oppervlakte van 4239 m², d.i. een dekking van 8,5% van het plangebied. Deze verminderde sondage-oppervlakte heeft twee oorzaken. De zuidwestelijke hoek van het terrein is op het einde van de 20^e eeuw gestabiliseerd met een puinpakket dat het archeologische register ingrijpend heeft verstoord. Anders moest een veiligheidsperimeter worden gewaarborgd rond de hoogspanningsleiding die centraal over het terrein liep.

De archeologische inventarisatie is uitgevoerd conform de bijzondere voorwaarden opgenomen in de vergunning voor een archeologische inventarisatie 2013/129. Afwijkingen vormden onderwerp van overleg met de OE erfgoedconsulent, zo ook de situering van de kijkvensters.

Figuur 5. Sleuvenplan geijkt op het noorden

2.2. AANLEG EN DOCUMENTATIE VAN DE PROEFSLEUVEN

Het graafwerk is uitgevoerd met een 24 ton rupskraan met gladde bak. Tijdens de inventarisatie is één sporenvak machinaal aangelegd. De ontgravingsdiepte varieert en is steeds gekozen in functie van de verwachte leesbaarheid van de archeologische sporen.

Tijdens de terreininventarisatie is de profielopbouw van het onderzoeksterrein bestudeerd door middel van profielkolommen met een tussenafstand van ca. 50 m. Bij de profielkolommen is telkens ongeveer 1 m schoongemaakt, gefotografeerd en beschreven. De profielen hebben een diepte tot 60 cm in de moederbodem.

Er is gekozen voor een minimale spoorbewerking. De waarnemingen in vlak en profiel volstonden immers voor een globale vindplaatstypering. Waar nodig, werd gekozen om sporen volledig te onderzoeken in functie van het bekomen van een datering.

Bij het aanleggen van de sleuven en profielen zijn archaeologica met de hand ingezameld, hetzij per spoor, hetzij als losse vondsten.

Met betrekking tot de metaaldetectie dient opgemerkt dat deze beperkt bleef tot het controleren van de opgravingsvlakken en het stort.

2.3. UITWERKING EN DATABASEER

Tijdens de basisuitwerking zijn de opgravingsdata geadministreerd en gedigitaliseerd, het vondstmateriaal geteld en verwerkt en is over het terreinwerk en de uitwerking gerapporteerd.

De vondsten zijn tijdens de basisverwerking bewaard in het depot van Ruben Willaert bvba. Alle archeologische vondsten en data die tijdens het onderzoek zijn verzameld en aangelegd, zijn eigendom van de grondeigenaar. Conform de overeenkomst tot het uitvoeren van de archeologische prospectie tussen Ruben Willaert bvba en de Groep Huyzentruyt zullen de vondsten en het opgravingsarchief na afronding van het onderzoek ondergebracht worden in het OE depot in Zarren.

3. RESULTATEN

3.1. PROFIELOPBOUW EN BODEMS

De ondergrond van de planlocatie kent een vrij homogene opbouw. Het gedocumenteerde profiel in sleuf 6 is representatief voor de bodemopbouw van een groot deel van de planlocatie. Onder een 30-40 cm dikke laag teelaarde bevindt zich een verbruiningslaag tgv. bodemchemische verwerking, dit is een gehomogeniseerde bruine zandleem met onscherpe ondergrens. Dit pakket heeft een gemiddelde dikte van 25 cm.

Onder verbruiningslaag komt het weinig verweerd moedermateriaal, een pakket van geelbruine, zandige leem.

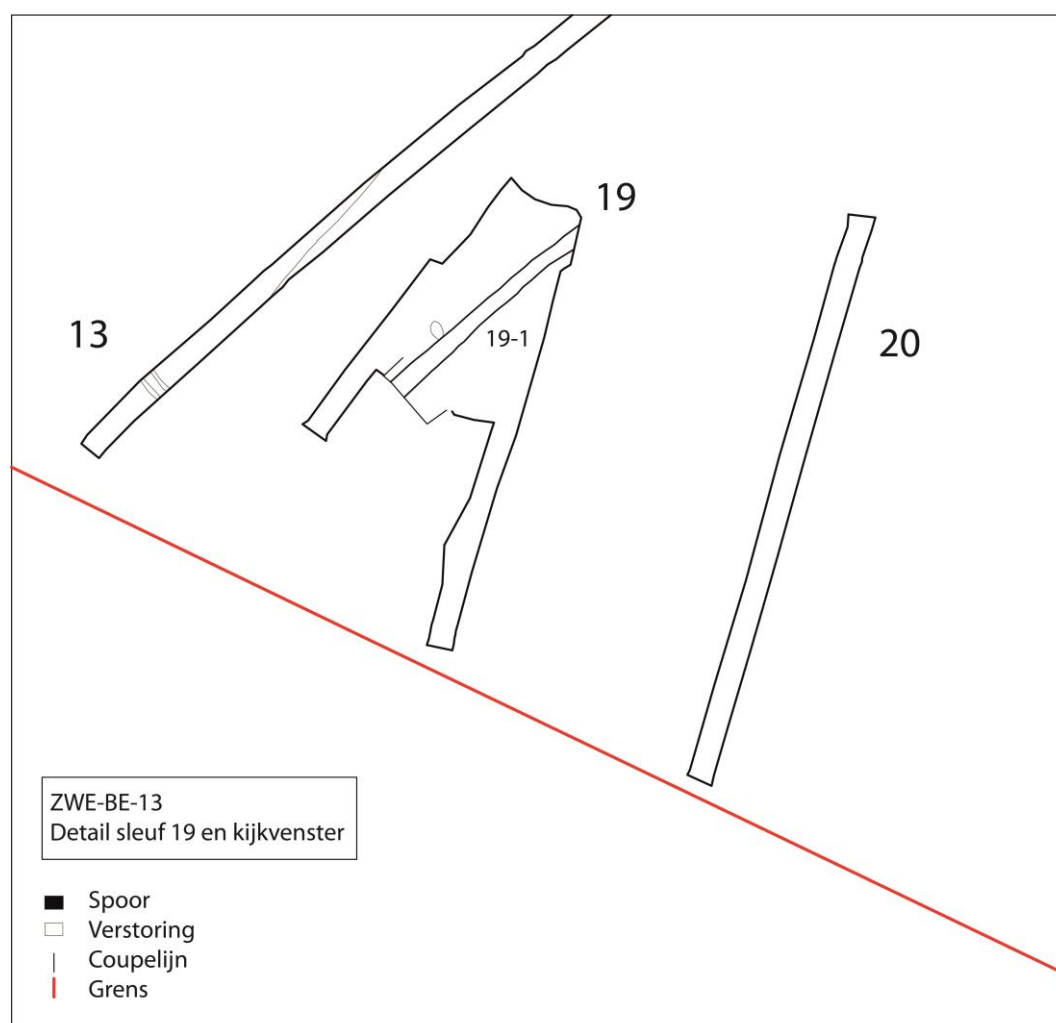
Figuur 6 Profielkolom uit werkput 6

3.2. ARCHEOLOGISCHE WAARNEMINGEN

De terreininventarisatie heeft 1 zone met betekenisvolle archeologische overblijfselen opgeleverd. De zone situeert zich in het westen van het projectgebied.

Het betreft hier een greppel met oost-west oriëntatie **greppel 18-1**. De vulling van het spoor bestond uit homogeen, lichtgrijze lichtzandige leem met vrij veel oxidatiesporen en mangaanconcreties aan de begrenzing van de greppel. De vulling onderin het spoor bestond uit spoelingsbandjes met oxidatievlekjes en mangaanpartikels.

Op grond van het schaarse keramische materiaal wordt een tentatieve datering in de Late Middeleeuwen vooropgesteld.

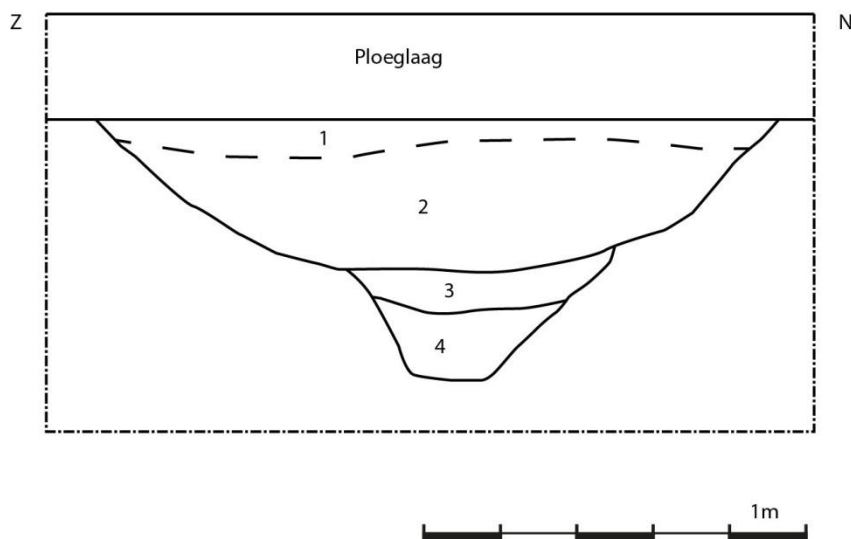
Figuur 7 Detail sleuf 19 met spoor 19-1

Figuur 8 Detailfoto's van spoor 19-1

Werkput 19 Spoor 1

- 1) Harde, vrij homogene, bruine lichtzandige leem
- 2) Homogeen, lichtgrijs-wit, zandige leem, veel oxidatie en veel mangaan
- 3) Gelaagde spoelingsbandjes, oxidatie en mangaan
- 4) Gelaagde spoelingsbandjes, zeer weinig mangaan

Figuur 9 Coupetekening van spoor 19-1

4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

4.1. CONCLUSIES

Groep Huyzentruyt plant de aanleg van een verkaveling op de tussen de Avelgemsesteenweg en de Bellegemstraat (gemeente Zwevegem). Het archeologisch projectbureau Ruben Willaert bvba heeft tussen 6 en 13 mei 2013 het 5,4 ha grote terrein geïnventariseerd door middel van proefsleuven.

Doelstelling van het onderzoek was na te gaan of er op de planlocatie archeologische vindplaatsen aanwezig kunnen zijn die aangetast of vernield kunnen worden naar aanleiding van de geplande uitbreiding.

Bij het proefsleuvenonderzoek is op 1 locatie een archeologisch spoor aangetroffen. Het betreft hier een vermoedelijke perceelsgreppel uit de laat- of postmiddeleeuwse periode.

Gezien de schaarste aan archeologische sporen en vondstenmateriaal is het onwaarschijnlijk dat er in het verleden significante menselijke activiteit heeft plaatsgevonden op het projectgebied.

4.2. AANBEVELINGEN

Voor de planlocatie Zwevegem-Bellegemstraat wordt geen aanvullend archeologisch onderzoek aanbevolen. De enkele sporen die werden aangetroffen hebben weinig of geen wetenschappelijke waarde en kunnen geen meerwaarde leveren voor het archeologisch inzicht in de regio.